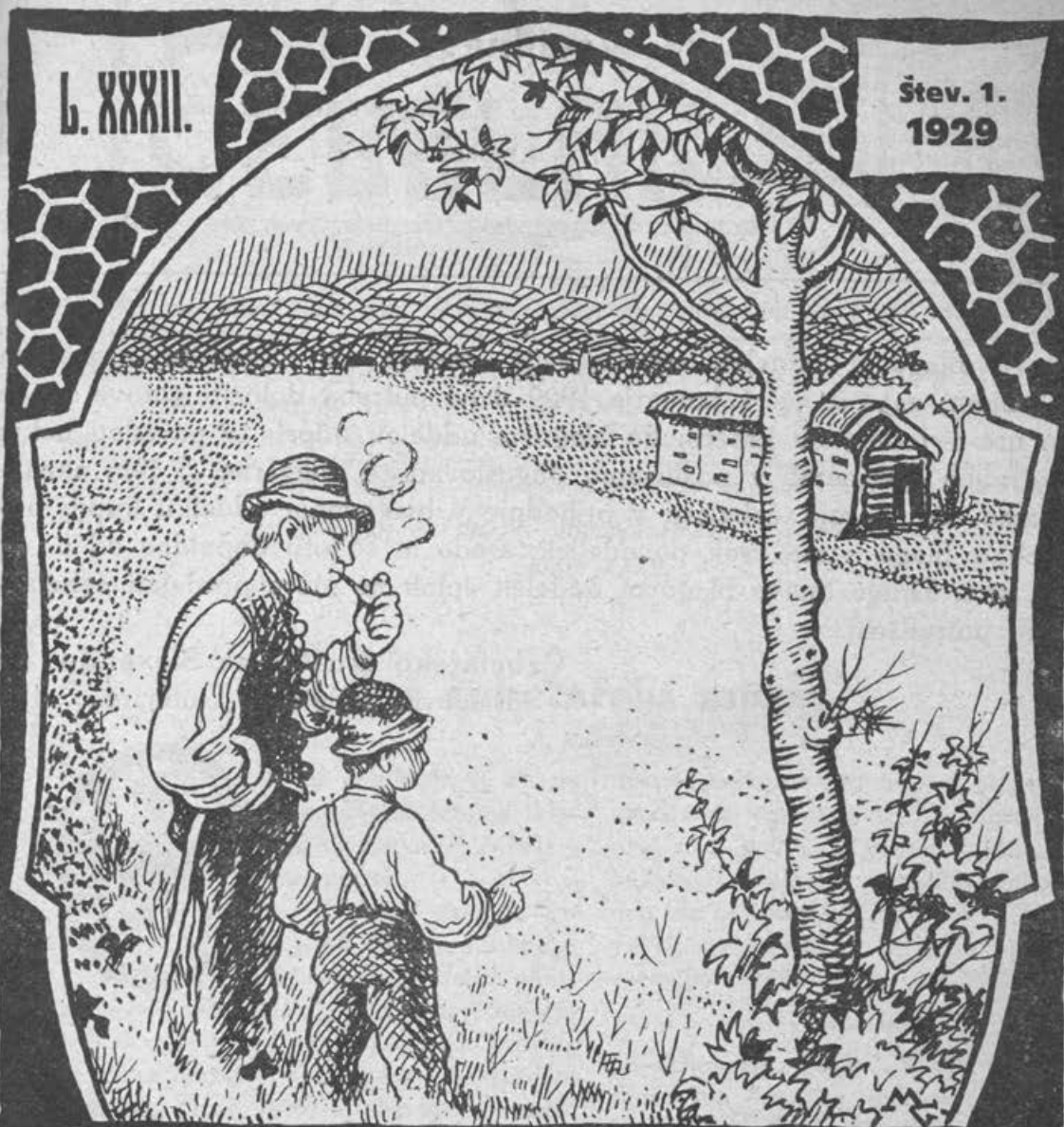

Poština plačana v gotovini.

L. XXXII.

Štev. 1.
1929

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Članarina (naročnina) znaša letno 40 Din (18 Lir. 5'50 šillingov).

Vsebina:

Náš čebelarški muzej	1	Letno poročilo opazovalnih postaj	13
Les za izdelovanje panjev	3	Društvene vesti	14
Profesor Frančišek Jager	7	Podružnične vesti	15
Minulo čebelarško leto na Gorenjskem	9	Drobiž	15
O ropanju med ajdo	11		

Blagovni oddelek čebelarškega društva ne razpolaga z lastnim osebjem; zato je od 1. januarja 1929 dalje potreba določiti gotove dneve in ure v tednu, ob katerih bo blagovni oddelek odprt, to pa vsled nekih notranjih sprememb v poslovanju Jugoslovanske knjigarne. S tem naznačujemo, da morejo čebelarji v prihodnje v blagovnem oddelku kupiti potrebno blago samo vsak ponedeljek, sredo in soboto dopoldne od 8. do 12. ure. Druge dneve blagovni oddelek sploh ne more prodajati čebelarških potrebščin.

Čebelarško društvo za Slovenijo
Blagovni oddelek - Ljubljana.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma v društvenih zadevah je nastavljal na „Čebelarstvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za denarne in blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarске potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani, Iugoslov. knjigarna

*V Ljubljani, dne 1. januarja 1929. / Številka 1.
Letnik XXXII.*

Naš čebelarski muzej.

A. Bukovec.

dbor »Sl. č. dr. za Sl.« je pred dvema letoma sklenil, da ustanovi čebelarski muzej.

Prišel je čas, da začnemo zbirati predmete, ki so vredni, da jih ohranimo bodočim rodovom. Naše narodno čebelarstvo je bilo v vsakem pogledu izvirno, resnično narodno. Imeli smo svoj narodni panj (kranjiča), svoje orodje in svoj način čebelarjenja. Mi se tega do nedavnega niti navedali nismo; šele tujina nam je odprla oči... Drugod imajo čebelarске muzeje, v katerih zavzemajo čebelarski predmeti iz Slovenije odlično mesto. Videl sem v švicarskem čebelarskem muzeju v Bernu zbirko slovenskih končnic, ki je tako lepa in obsežna, da mi je bilo prav tesno pri srcu, ko sem jo v duhu primerjal z zbirko v ljubljanskem narodnem muzeju. V tujini so znali naše narodno blago ceniti, doma smo bili slepi.

Še je čas, da rešimo, kar se da rešiti. Ni še prepozno, da zberemo v čebelarskem

muzeju najlepše, kar nam je še ostalo od narodnega čebelarstva. Za zbiranje so v prvi vrsti poklicani čebelarji sami, ker ti najlažje in najbolje presodijo, kaj je vredno, da se ohrani.

Vso pozornost in skrb moramo predvsem posvetiti zbiranju poslikanih

končnic

od »kranjskih« panjev. V njih tiči lep kos zgodovine kmečke slikarske umetnosti. Motivi (prizori) na končnicah imajo tudi velik narodopisni pomen. Iz slik je mogoče posneti način življenja slovenskega kmeta v preteklih stoletjih ter njegovo čuvstvanje in udejstvovanje.

Žal, da smo se za končnice zganili prepozno: najlepše so že izginile v tujino. Izvaževalci panjev so jih razposlali s čebelami vred križem sveta. To, kar je še doma, je malenkost.

Čebelarskemu muzeju je mnogo do tega, da bo zbirka končnic kolikor mogoče popolna. Potem utegne biti odlična privlačnost. Precej lepih končnic že imamo, toda

to je razmeroma še zelo malo, če hočemo, da bo zbirka res zanimiva.

Kakšna naj bo končnica, da je dobra za muzej? Napačno je misliti, da mora biti prav stara. Na teh se slika komaj pozna in so zaradi tega brez vrednosti. Slika na končnici naj bo kolikor mogoče dobro ohranjena. Vidno mora biti, kaj slika predstavlja. Obraba mora biti naravna, to je: starosti primerna. Končnice, ki jih slikajo sedaj, nimajo za muzej nobene vrednosti.

Precej pogostne so še končnice s prizori iz sv. pisma in z raznimi svetimi podobami. Zlasti take so imenitne, ki imajo ob strani lepe rože. Teh utegne biti v Bohinju še precej. Redke so dobro ohranjene končnice s prizori iz domačega življenja, s podobami, zajetimi iz ljudske domišljije, s šaljivimi prizori, s prizori posnetimi po zgodovinskih dogodkih, ter s prizori, ki temelje v narodnih pripovedkah. Take končnice so za muzej največje vrednosti. Zato se naše oči poželjivo obračajo zlasti po teh. Najdejo se tu pa tam tudi lično izrezljane končnice. Te bo muzej sprejel s posebno častjo.

Vse podružnice in čebelarje iskreno prosimo, da začnejo zbirati končnice za muzej. Mislimo, da je ni lepše naloge, nego je ta, da čebelarji živahno podprejo našo akcijo in zberejo iz svojega okoliša najlepše končnice. Zavedamo se, da to ni prav lahek niti ne posebno hvaležen posel, toda resnična požrtvovalnost ne sme poznati nikakih težav in ovir. Dobili se bodo uvidevni in požrtvovalni čebelarji, ki bodo sami od sebe darovali končnice za muzej, so pa tudi taki, ki jim bodo težko šle iz rok. Te je treba obdelavati toliko časa, da se omehčajo.

Posebno imenitne končnice, zlasti rezljane, smo pripravljene odkupiti in če so

res nekaj posebnega, ne bomo pri plačilu preskopi. Toda imejte pred očmi, da so vse muzeje napolnili idealni, darežljivi in izobraženi ljudje s prostovoljnimi prispevki, ni pa jih napolnil denar. Tudi je mošnjica za potrebe čebelarskega muzeja precej beraška in kadar jo je treba društvenemu blagajniku napolniti, se mu obrvi vselej nekoliko naježe. Če ne bo in ne bo šlo drugače, bomo pa načeli vrečo, v kateri je zlata rezerva čebelarskega muzeja: tisoč beneških cekinov, ki so jih lani darovali izžanski kmetje tistim čebelarjem, ki so postavili čebele pod Krim v pašo...

Prepričan sem, da je med nami še dosti idealnih čebelarjev, ki bodo pomagali muzej polniti. Uverjeni smo, da bodo zlasti gorenjski čebelarji pri tej akciji prednjačili. Od teh pričakujemo znatne pomoči. Brez njih ne bo šlo! Pa tudi koroški čebelarji imajo lepe končnice in menimo, da se bodo tudi tam gori spomnili našega muzeja. Morda ima gospod nadzornik Peter nabranih že precejšnjo skladovnico koroških končnic, pa jih samo zaradi prometnih ovir ne more spraviti doli. Priporočamo mu, da se tudi on spomni našega muzeja.

Hvaležni bomo pa tudi tistim, ki nas bodo pismeno obvestili, kje bi bilo mogoče dobiti končnice. Vsa tozadevna obvestila prosimo pod naslovom urednika »Sl. Č.«

O drugih čebelarskih predmetih, ki jih zbiramo za muzej, bomo pisali v prihodnji številki.

Imena darovalcev bomo priobčevali v »Sl. Č.«. Upajmo, da jih bo prav mnogo!

Priporočamo se vsem čebelarjem, da nam pomagajo pri tej društveni akciji. Prosimo jih, da se za stvar zavzamejo in doprinesejo dokaz, da so za reševanje tako lepe naloge, kakor je ureditev čebelarskega muzeja, v istini zreli.

(Dalje prihodnjič.)

Srečno in medeno novo leto želimo gg. sotrudnikom „Sl. Č.“ in vsem drugim čebelarjem. — Uredništvo.

Les za izdelovanje panjev.

Henrik Peternel v Bukovem žlaku.

panje izdelujejo iz raznih tvarin, a za naše podnebne razmere sta primerna le les in slama. Slama je zelo dobra tvarina za izdelovanje panjev; rabili so jo in jo še rabijo za tako imenovane koše. Žal se ne obnese za panje s premičnim satjem, ker se ne da tako plesti, da bi imel panj trdne vogle, kar je pogoj za panje s premičnimi sati. Ta nedostatek so odpravili že davno s tem, da so napravili panje, ki so bili deloma iz lesa, deloma pa iz slame, tako da je bilo ogrođe leseno, slamnate stene pa vanj vdelane. Takí panji so sicer dobri, a žal dražji in težji nego panji iz samega lesa. Poleg tega imajo še vse hibe lesenih in slamnatih panjev; slama rada trohni in lotijo se je kaj rade miši.

Ostane tedaj za izdelovanje novodobnih panjev kot edina splošno uporabna tvarina les, ki je dovolj odporen pri prevajanju, dovolj topel pozimi in hladen poleti ter dovolj trpežen za obrat.

Nikakor pa ni vseeno, kakšen les izberemo za izdelovanje panjev, tudi ni vseeno, kdaj je bil sekan, kako je raslo drevo, iz katerega so našagali deske, in slednjič tudi ni vseeno, iz katerega dela debela je izžagana deska, ki jo uporabimo za izdelavo panja.

Pri izberi lesa za panje je izključen trdi les, ker je za zrak premalo prodoren, mrzel in težak, torej neprikladen za čebele in za čebelarja. Nihče naj se ne sklicuje na to, da čebele v gozdu prav dobro bivajo v votlem hrastu. Votel hrast je pirav in les je prodoren kakor goba.

Izmed mehkih listovcev bi prišla v poštev lipa in topol, ki sta že našim prednikom dajala les za kranjiče. Zlasti so bili priljubljeni kranjiči iz lipovega lesa s topolovo končnico. Imel sem priliko primerjati kranjiče iz lipovega lesa s kranjiči

iz smrekovine, ter sem ugotovil, da lipov les ne poka niti daleko tako rad kakor smrekov. Pokrov in dno iz lipovega lesa nista nikdar počila, medtem ko so tudi zelo suhe smrekove deske počile, vsaj pri sprednji končnici, že zaradi vremenskih vplivov. Uleknjenju po sredini je bil pa lipov les bolj podvržen nego smrekov. Sploh sem opazil, da se lipov les zelo rad boči; bočil se je vsaj les, ki sem ga opazoval jaz. Sicer pa je lipa pri nas kot gozdno drevo že tako redka, da bo imelo malo čebelarjev priliko nabaviti kaj takega lesa. Cenjen je lipov les za izdelovanje satnikov, ker se pri zabijanju žebličkov ne kolje.

Od mehkega igličastega drevja (mecešen je trd in težak) gojijo (ali rastejo brez negovanja) v velikih množinah smreko, jelko in bor.

Izmed teh treh vrst lesa je najprej izključiti jelov. Tudi popolnoma suh jelkin les je znatno težji nego smrekov, obdelovanje pa je veliko težje nego pri smrekovem lesu. Vsak mizar pozna jelkino grčo, ki zaradi svoje trdote kvari orodje. Za čebele važno je tudi, da ima jelov les zelo zoprni duh po steninah.

Pred leti sem potreboval večje število kranjičev za roje, in sem jih naročil pri mizarju. Mož ni mogel dobiti smrekovih desak in se je zadovoljil z jelovimi. Napravil mi je panje iz njih. Ko mi jih je pripeljal, sem takoj spoznal premembo vrste lesa, a se nisem mogel odločiti, da bi prevzem panjev odklonil in moža spravil ob težki in pošteni zaslužek. Star čebelar me je tolažil, da so panji iz jelkovine trpežnejši nego iz smrekovine, toda to je bila zame slaba tolažba, ker sem nameraval prihodnjo pomlad kranjiče prodati. Začela se je doba rojenja. Do konca majnika sem roje v te panje ogrebal brez nezgode. Sredi rožnika sem pa že vedel, kaj je smola. Že prve dni rožnika so roji začeli uhajati, in sicer drug za drugim, a ne v gozd, mar-

več kar na drevo, s katerega sem jih prejšnji dan ogrebel. Ni pomagalo, da sem postavljaj roje čez noč v hladno klet, sploh ni zalegel noben pripomoček. Kako sem bil razporežen, lahko vsak sklepa iz sledečih podatkov iz mojega zapisnika: »Dne 7. junija 1908: Imel šest rojev; včeraj ogrebenih pet rojev pobegnili iz panjev, sedlo skupaj na dveh mestih kot velikanska roja.« Ko sem odpiral panje, v katere sem prejšnji dan roje ogrebel, mi je udaril v nos tako zoprni duh po jelkovini, da mi je skoro postalo slabo. Razumel sem; junjsko solnce je upiralo svoje žarke v nove panje, jelkovina je izločevala neznošen duh in roji so pobegnili. Majnika je bilo drugače. Solnce je posijalo, bil je hlad in roji so začeli z delom ter urejenih domov kljub zoprnemu duhu panjev niso marali zapustiti. Ogrebal sem roje v stare kranjice in ušel mi ni nobeden več, dasi je bila vročina prihodnji teden vprav neznošna. Poskusov nisem nadaljeval, ker sem imel dobrot jelkovine dovolj.

Borov les je sicer zelo težak, a izgubi pri sušenju mnogo na teži. Bil bi torej za izdelovanje panjev poraben. Zlasti bi ga bil vesel vaški mizar, ki še nima strojev, ker so celo njegove grče mehke. Seveda bi ne smeli za panje jemati grčavega lesa, in bi morali za izdelovanje panjev praviloma izbirati les brez grč; a pri sedanjih tržnih razmerah je nabava lesa brez grč skoraj nemogoča. Za čebele je borov les manj primeren, ker je smolnat in za zrak malo prodoren. Jako dobro poraben pa je za dno panju, ker se da lepo gladko obdelati in ostane vedno gladek in lep kakor parket.

Ostane potemtakem za izdelovanje panjev edino še smrekov les. Smrekov les je lahek, za zrak prodoren in se da primeroma lahko obdelovati. Tudi ga je še povsod lahko dobiti. Ako pa hočemo dobiti od dobrega najboljše, moramo izbrati izmed smrekovih debel tista, ki bodo dala za izdelovanje panjev najbolj primerne deske.

Za pohištvo izberejo kaj radi tak smrekov les, ki ma najgostejše vitre (letine) ali letne obroče, in sicer zaradi tega, ker je odpornost lesa odvisna samo od viter (letnih obročkov). Kar je med rastmi, je mehko kot goba. Iz tega razloga se je v prejšnjih letih za izdelovanje panjev izbral le gost smrekov les, da so bili panji kolikor mogoče trdni. Toda izkazalo se je, da je les z gostimi rastmi za izdelovanje panjev bolj slab toliko za čebelarja kolikor za čebele, ker vitre ne prepuščajo zraka in so težji del lesa. Panj, ki je izdelan iz lesa z gostimi vitrami, je primeroma težji. Vлага izhlapeva iz njega le polagoma in zato začne kmalu preperevati; saj je neprestano vlažen. Razen tega je panj iz takega lesa čebelam manj prijetno bivališče, ker ni popolnoma suh. Nasprotno pa je panj z redkejšimi vitrami lažji, za vlago prodornejši in torej za čebelarja in za čebele ugodnejši.

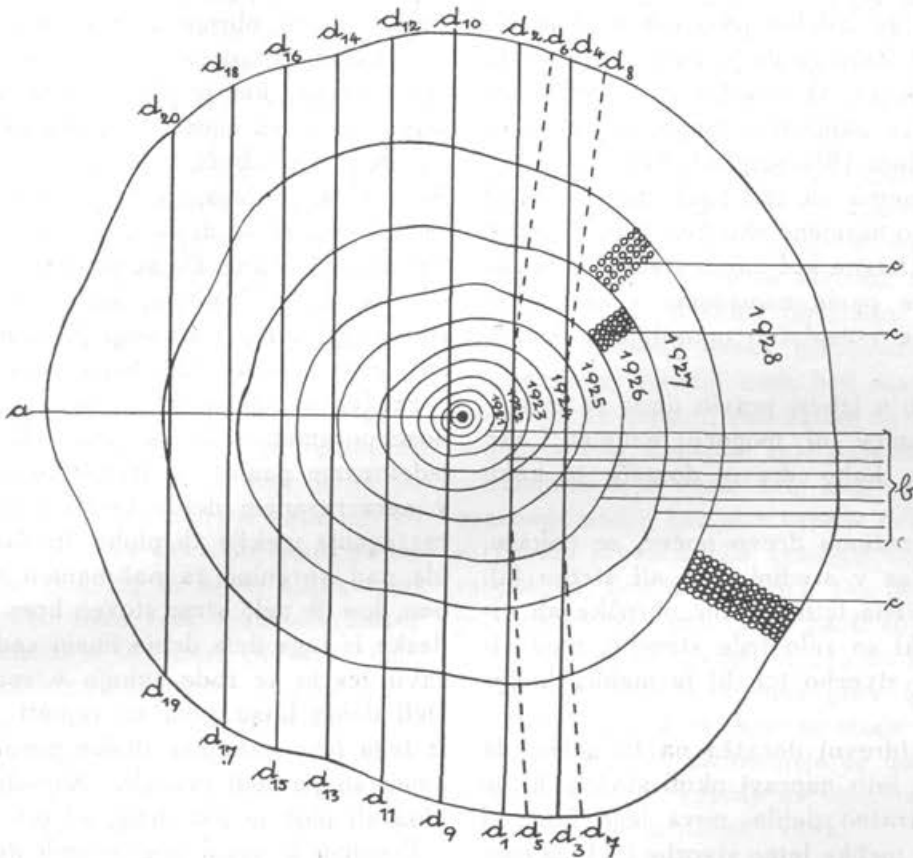
Ako hočemo imeti za izdelovanje panjev prav dober smrekov les, pazimo, da je dobljen od smrek, ki so gosto sklenjene v plodovitem gozdnem svetu naglo rastle. Tak les ima redke vitre in je skoraj brez grč; iz njega izrezane deske se ne bočijo in sločijo na vse strani. Naravnost nesreča bi bila, ako bi izbrali les od posamič vzraslih smrek, ker se take deske zvijajo na vse strani.

Čim prej se deska uporabi, tem manj ima škodljivi mrčes prilike, vseliti se vanjo. Ker so za izdelovanje panjev porabne samo popolnoma suhe deske, je želeti, da se čim prej posušijo. Kdor sam podira drevje za izdelovanje panjev, bo bolje opravil, ako podira, ko so drevesa še v soku, ker se tak les hitreje suši, nego pozimi sekani. Deskam iz obeljenega, toraj še v soku posekanega lesa nekateri ugovarjajo, ker rklji ali plohi med sušenjem zelo pokajo, in se razpokline, ki segajo običajno zelo globoko, potem poznajo v deskah. Temu zlu se izognemo, ako pri nakupu desak skrbno odbiramo. Kdor podira smreke sam, se temu zlu lahko izogne na ta način, da smreko podre, jo oklesti

in obeli celo, razen 3 do 4 m pri vrhu, ki ostanejo nedotaknjeni. Taka, cela, **ne razžagana** smreka se kaj lepo posuši, ker potegne zeleni vrh sok iz obeljenega dela debla polagoma vase; tam potem živo izhlapeva, obeljeni del debla pa se polagoma krči, ne da bi znatno pokal. V plohe

od 5 mm, vabi samico s tinkanjem, kar čujemo zlasti ponoči, ako je v spalnici kaj črvicega lesa. To tinkanje imenuje praznovno ljudstvo večno ali mrliško uro, ki po nepotrebnem bega hudo bolne osebe.

2. Ličinke hrošča »Hylostrupes baiulus« (Telegraphenstangenbock), ki delajo večje

a = srce ali stržen debla; b = letine, letni obročki ali vitre; c = mehka tvorba med letinami; $d_1 - d_2 - d_3 - d_4$ ravno izrezana deska; $d_5 - d_6 - d_7 - d_8$ kako sloči deska pri sušenju; $d_1 - d_2 - d_3 - d_4 - d_5 - d_6 - d_7 - d_8 - d_9 - d_{10}$ srednja deska (srčnica, strženka) $d_9 - d_{10}$ stranske deske.

ali rklje ga razžagamo šele pred vožnjo na žago. Kdor hoče vedeti, kateri čas je za podiranje smrek najugodnejši, naj ve, da je to v drugi polovici avgusta, ko se lubje le še malo prijema lesa in se debla komaj dajo obeliti; takrat namreč je v drevesu le še malo soka.

Med sušenjem desk je velika nevarnost, da se vanje ugnezdijo škodljivci, ki so:

1. Ličinke hrošča »Cinobium pertinax« (Brotkäfer), ki dela sicer komaj vidne rove v desko, pa jo v nekoliko letih le razgrize v prah. Prelevljeni hrošček, ki ni daljši

rove v desko in jo prav tako zglodajo v prah. Hrošček je dolg 15 mm, se prelevi v 2—3 letih in zastavi novo zalego za nadaljnje pogubonosno delo.

3. Osa »Syrex gigas« (lesna osa) se razvija pet let in napravi v lesu zelo dolg rov. Smrekov lubadar je škodljivec živih dreves in ne spada v vrsto škodljivcev suhega lesa.

Omenjeni škodljivci suhega lesa prehajajo iz deske v desko. Vsak les, ki je shranjen na podstrešju, postane v kratkem žrtev tega mrčesa, ki napada desko vedno

ob robe in ne v sredini. Obranimo se ga najlaže, ako sušimo deske na prostem, ne pa na podstrešju. Kraj vsej pazljivosti se vendarle v kako desko vtihotapi škodljivci; zato je treba pri izdelovanju paziti, da odstranimo vsak kos deske, ki je črvojedna, saj je škoda truda in časa, ako rabimo že napaden les.

A tudi že izdelan panj lahko napadejo škodljivci. Zato ga jih je treba obvarovati. To dosežemo, ako deske za pohišstvo na lesnem licu namočimo (napojimo) z vodenim steklom (Wasserglas). Lesa za panje pa ne smemo na tak način napojiti, ker skozi tako narejeno skorjico zrak ne more do lesa. Ostane kot edino sredstvo, da zunanje lice panja namažemo s karbolinjem, ki se vsesplošno uporablja z dobrim uspehom.

Izvajanj o izberi pravih desk za izdelovanje panjev ni mogoče razumeti, ako ne vemo, kako drevo dorašča in kako tvori les.

Če prerežemo drevo počez, se pokaže, da ima les v sredini srce ali stržen (a), okoli stržena letine, letne obročke ali vitre (b), ki so zelo trde stvorbe, med vitrami pa stvorbo (c), ki je mehka kakor goba.

Deblo (drevo) dorašča na ta način, da se vsako leto napravi okoli stožca, ki ga tvori takratno deblo, nova lega lesa, ki obstoji iz mehke letne stvorbe (c) in iz trde jesensko-zimske stvorbe (b), ki zaključí ali povije poletni dorastek tistega leta in bi se pravilno morala imenovati vitra, letina ali letni obroč — svitek letnega prirastka. Natančna opazovanja (v podobi to ni razvidno) nam kažejo, da letni prirastki niso enaki. Čim večje je drevo, tem več priraste. Zato je škoda, drevo posekati v najlepši rašči. A tudi sosedne letine (vitre) kažejo, da ni prirastek vsako leto enak. Po vlažnem in toplem poletju je prirastek obilnejši, po hudí suši ali po deževnem hladnem poletju pa je prirastek neznaten. Iz navedenega sledi, da je najmlajši les vedno pri ljubju, starejši pa proti srcu ali strženu debbla (glej na podobi letine 1928,

1927 itd.). To si je treba dobro zapomniti, da razumemo neprilike, s katerimi mora računati mizar pri izdelovanju panjev.

Na podobi vidimo, kako izreže žaga iz rklja ali ploha desko $d_1 - d_2 - d_3 - d_4$. Ta deska je takoj potem, ko so jo izžagali, brezhibno ravna. Ploskev $d_1 - d_2$ se imenuje lice deske; lice je vselej tista ploskev deske, ki je obrnjena proti strženu ali srcu debbla. Ploskev $d_2 - d_3$ se imenuje hrbet deske, ker je obrnjena od stržena. Kakor hitro se začne izžagana deska sušiti, se ji lice izboči, hrbet pa se ji ulekne. Na podobi je lega, ki jo zavzema posušena deska $d_5 - d_6 - d_7 - d_8$ zaznamovana s črticami. Da se deski pri sušenju lice izboči, je umljivo, ker vsebuje več starejšega, torej zrelejšega lesa, nego hrbet, zato se lice manj usuši, nego hrbet.

Preden preidemo k ocenjevanju porabnosti posameznih desak, ploha ali rklja za izdelovanje panjev, je treba, da določimo v nerazrezanem deblu smreke mesta za razžaganje v rklje ali plohe. En meter debbla nad korenino za naš namen ni poraben, ker je zelo strm stožec brez konice; deske iz tega dela debbla imajo vedno zelo zavít les in se rade sukajo v vse smeri. Deli debbla blizu vrha so vejnati, zato so iz tega lesa nažagane deske posute z grčami; so pa tudi preozke. Najboljši rkelj, hlod ali ploh je pač drugi od tal.

Preidem k oceni posameznih desk.

Deske, na podobi označene z $d_1 - d_2 - d_9 - d_{10}$, imenujemo srčnice ali strženke, ker vsebujejo stržen ali srce. Te deske se običajno med sušenjem ne bočijo, pač pa — žal — rade pokajo, in sicer v neposredni bližini stržena. Ako vzamemo iz sredine deske stržen in njegovo najbližjo okolico, ostaneta dve ozki deski. Ti deski sta za porabo pri panjih izborni, ker se ne sločita in sta prodorni za zrak, ker mu prehoda ne ovirajo vitre. Pri kranjičih si ne moremo misliti porabnejših desk za končnice in stranice. So pa tudi izborne za sprednje končnice A.-Ž. panjev.

Tudi prvi dve deski pri strženu ali srcu debbla (na podobi: $d_0 - d_{10} - d_{11} - d_{12}$ in

$d_{11} - d_{12} - d_{13} - d_{14}$) sta za izdelavo panjev celi porabni. Običajno se lice ne izboči preveč, les pa tudi zrak dovolj propušča.

Skrajne deske ($d_{13} - d_{14} - d_{15} - d_{16}$, $d_{15} - d_{16} - d_{17} - d_{18}$ in $d_{17} - d_{18} - d_{19} - d_{20}$) so že mnogo manj stanovitne in manj prodorne za zrak, ker se gajo posamezne vitre skoro skozi celo širino deske.

Tako so deske ocenjene in mizar ali čebelar bo izbral bolj ali manj srečno. Podati hočem še nekatera navodila za izdelovanje panjev. Načela za izdelovanje panjev so namreč v marsičem drugačna, nego n. pr. za izdelovanje pohišta.

Znano je, da obrača mizar pri izdelovanju pohišta deske tako, da je lice desak obrnjeno na zunaj. Pri panjih pa to ne velja, izvzemši sprednjo končnico. Ako hočemo napraviti steno panja iz ene same deske, mora biti lice obrnjeno v notranjost panja. Ako naj bo stena iz dveh desak, naj bo lice ene obrnjeno noter, lice druge pa ven. Ako bodi stena panja narejena iz treh desak, mora biti lice dveh obrnjeno noter, lice ene pa ven. Na ta način napravljeni panji ne silijo tako radi vsaksebi, kakor oni, pri katerih je lice desk obrnjeno ven.

Glede obdelovanja desk pripominjam, da morajo biti deske za dno in za strop panja vedno gladko postružene. Ako izdelujem panje z roko, ne smejo biti stranske in sprednje stene (torej vse navpične) pregladko obdelane. Postružiti jih ne smemo po dolžini, marveč po širini.

Vsako desko začneš obdelovati vselej na licu. Lice deske je treba postružiti tako, da je deska na vse strani popolnoma vodoravna in brez vsake vdolbine. Kdor ne zna tega zanesljivo izvršiti, naj prepusti delo večjim rokam. Ko je lice deske popolnoma zravnano, zarišemo s črtnim stružcem (Strichhobel) debelino deske in jo nato postružimo še na hrbtne strani do črt, tako da dobimo popolnoma enako debelo deske. Le iz takih desk sestavljeni panj je pravilno narejen.

Neobhodno je potrebno, da pustimo deske, ki so že popolnoma postružene, vsaj teden dni na zračnem prostoru, da se temeljito posuše. Da se ne skrivijo, denemo mednje letvice in sklad obtežimo.

Glede debeline desak pripominjam, da so panji iz debelih desk bolj stanovitni, bolj topli za zimo in bolj hladni za poletje, z eno besedo: čebelar zelo prijetni. Toda z debelino desk raste zelo naglo — teža praznega panja, kar ni v veselje čebelarju, ki čebele prevažna. Za kranjiče zadostuje za pokrov, dno in končnice $1\frac{1}{2}$ do 2 cm, za stranice $2\frac{1}{2}$ cm. A.-Ž. panji so dovolj trdni, ako so napravljeni iz $2\frac{1}{2}$ cm debelih desk; američane izdelujejo prav tako iz $2\frac{1}{2}$ cm debelih desk. Kjer so stene panjev cinkane (šlisane), zadostujejo te debeline; ako pa so stene vezane na utor, je treba za stranice 3 cm debelih desk.

Profesor Frančišek Jager.

P. Angelus.

nani naš rojak, profesor Fr. Jager, doma z Vrhnik, duhovnik in sloveč čebelar, bivši profesor čebelarstva na minnesotski univerzi, je v septembru preteklega leta zapustil svojo službo na univerzi in odšel zopet na svojo župnijo. Prof. Jager je velik učenjak in strokovnjak v čebelarstvu in goreč zagovornik

naše čebele v Ameriki. Povzdignil je ameriško čebelarstvo v toliki meri, da ga ameriški listi kar ne morejo prehvaliti. Reči smemo: kar je bil naš slavni Janša nekoč za avstrijsko čebelarstvo, zlasti pa za kranjsko, je g. Jager za ameriško.

Obširnejši životopis objavim morda kdaj pozneje, za zdaj hočem navesti le to, kar sta o prof. Jagru priobčila dva ameriška lista sedaj, ko je zapustil univerzo. Naši čebelarji naj spoznajo delovanje tega moža.

»St. Paul Sunday Pioneer Press« z dne 30. septembra 1928 piše:

Župnik in kmetijski strokovnjak, ki je s svojim delovanjem na univerzi razvil zgledne načine čebelarjenja in produkcije medu v vsej deželi. G. Frančišek Jäger, župnik, kmetovalec in izvrsten čebelar, je v soboto prekinil zvezo s kmetijskim oddelkom na minnesotski univerzi in se vrnil k svojim panjem in 40 oralom polja pri Sv. Bonifaciju v henepijski grofiji. Namerava se zopet poprijeti dela v cerkvi in šoli ter nadaljevati gojenje sadja in pšenice na svoji zgledni farmi. Že v letu 1905. so nekateri možje, ki so bili interesirani na produkciji medu, začeli pritiskati na vlado, naj ustanovi tečaje za čebelarska raziskavanja. Meseca aprila l. 1913. so dobili od države 3000 dolarjev za ustanovitev stolice za čebelarski pouk na zgledni vseučiliški farmi. Na državnem velesejmu jeseni l. 1913. je g. Jäger razstavil svoje čebele in med; oboje je vzbudilo splošno pozornost. Ob sklepu velesejma je A. F. Woods, dekan univerze, ponudil g. Jagru vodstvo čebelarskega oddelka, ki ga namerava univerza ustanoviti. G. Jäger se je v začetku branil, pozneje pa, ko so mu cerkveni predstojniki zagotovili, da bo deloma oproščen duhovniških dolžnosti, je ponudbo sprejel. Dala se mu je pisalna miza v stari mlekarni na farmi in meseca oktobra l. 1913. je pričel novi oddelek poslovati. Vodstvo oddelka je bilo ves čas v Jagrovih rokah, dokler ga ni sedaj po lastni volji odložil.

Zgledni tečaji.

Za formulacijo programa za čebelarski pouk ni imel prof. Jäger nobenih zgledov. Nobena ameriška univerza ni imela do takrat čebelarstva v svojem programu. Razredi prof. Jagra na vseučiliški farmi so bili prvi te vrste v Zedinjenih državah. Trije njegovi tečaji v šoli in pet tečajev v kolegiju so postali vzoren zgled za druge zavode. Na enak način, kakor so se vršili ti tečaji, so se za tem vršili tudi v Wiscon-

sinu, Jowi, Texasu, Michiganu in v drugih državah. Tečaje, ki jih je organiziral Jäger v Minnesoti, je obiskovalo 300—400 dijakov meščanskega in kmetskega stanu. Čebelarstvo poučujejo zdaj v 21 ameriških državah, in sicer povsod na univerzah. Produkcija medu raste. Profesor Jäger je pričel poučevati čebelarske voditelje po najboljših metodah in s praktičnimi vajami, kakor se uči v nekaterih čebelarskih šolah v Avstriji in na Nemškem. Ustvaril je veliko čebelarsko knjižnico v raznih jezikih. Prirejal je razne tečaje in imel mnogo predavanj. Kmalu se je pokazal uspeh njegovega dela. Stroški čebelarstva so se zmanjšali in produkcija se je pomnožila in izboljšala. Bilo je dosti dela za izboljšanje čebelarstva, kajti po nekem uradnem poročilu iz l. 1900. se je ugotovilo, da je bil takrat letni donos enega panja približno samo 2½ kg medu, zdaj pa dobivajo okoli 50 kg, iz nekaterih panjev pa celo 125 kg in še več.

Prof. Jäger je raziskaval čebelarske zadeve 15 let svojega službovanja na univerzi. Zaradi dobrega prezimovanja čebel je preiskal razne najboljše metode. V državi so bile le čebele mešanih pasem, zdaj je 90% čebel čistokrvnih; tako pravi profesor Jäger. Da bi pospešil vzrejo čisto krvne pasme, je ustanovil na vseučiliški farmi vzrejevališče matic. Vzredil je na tisoče matic ter jih prodajal čebelarjem.

Zimske izgube zmanjšane.

Nekdaj je pomrlo v državi pozimi 40 do 80% panjev. Na podlagi raziskavanj in vztrajnih proučavanj temperature, vlage, hrane, moči panjev, starosti matic in drugih činiteljev pod nadzorstvom na farmi univerze so se izgube zmanjšale na 10 do 15%; tako trdi strokovnjak prof. Jäger. Poskušnje glede prezimovanja so jasno pokazale, da čebele bolje prezimijo zunaj na prostem, kakor v kleti. Pravilno zazimljenih, dobro zapaženih, z zdravo hrano preskrbljenih 64 panjev, ki so bili za poskušnjo čez zimo puščenji na planem, je l. 1927./28. prezimilo z malenkostno izgu-

bo. To nekaj velja, ako vzamemo v poštev, da so še ameriški čebelarji in strokovnjaki menili, da se čebele severno od centralno ležeče države Jowe na planem ne morejo srečno prezimiti.

V čebelnjaku prof. Jagra pri Sv. Bonifaciju in na drugih krajih je do 400 čebelnih družin. Blizu Duloutha je postavil čebelnjak s kranjicami, prvimi, katere je dobil s Kranjskega. Pravi, da prekose Italijanke v donosu in so neprekosljive v donosu medu v male okvirčke (boksec). Ta strokovnjak ima v svojem načrtu tudi ustanovitev zimskega čebelnjaka v Lousiani, kjer namerava vzrejati matice, da bi jih potem pošiljal na sever in v druge dežele.

Drug list, »Minneapolis Journal«, 2. oktobra 1828, pa piše:

Župnik - čebelar gre v pokoj. Odhod vlč. g. prof. Jagra, vodje šol za čebelarstvo, po 15letnem izrednem delovanju na univerzi v Minnesoti, nas sili, da se vnovič ozremo na to za blagor človeštva važno kmetijsko panogo. Tukajšnji narod dolguje zahvalo za razvoj in procvit čebelarstva dvema duhovnikoma. Na misel nam hodi in z občudovanjem razmišljamo, ali ni

uprav duhovniški poklic najbolj pripraven za to, da spoznava bistvo teh živalic, ki so človeštvu podarjene v njegovo korist. Kongregacijski pastor Langsroth v Pennsylvaniji je izumil tako popoln panj, da je zaradi svoje praktičnosti postal vzor za panje po vsem svetu. Pred Langsrothom je bilo pridobivanje medu nezanesljivo in zelo drago. On pa je povzdignil čebelarstvo, tako da je postalo dobičkanosno.

Kakor naj se čebelarji poklonijo Langsrothu za njegovo vodilno delo glede panja in izrabe rojev, tako naj se Minnesota in mnoge druge države zahvalijo katoliškemu duhovniku očetu Jagru za veliki napredek v čebelarstvu v teku 15 let, odkar je on priredil prvi tečaj na ameriški kmetijski šoli. Druge državne univerze so posnemale zgled minnesotske univerze, a nobena je ni prekosila, dokler je bil tamkaj ta duhovnik, pastir ljudi in čebel pri Sv. Bonifaciju. Oče Jager je svoje ovčice in svoje čebele vodil k najboljšemu življenju. Čebelarstvo mora biti Francišku Jagru zelo hvaležno, zakaj on je pokazal pot, po kateri je treba hoditi, da postane čebelarstvo plodonosno.

Minulo čebelarstvo leto na Gorenjskem.

Fr. Donat Jug — Brezje

Ne motimo se, ako prištevamo lansko letino z malimi izjemami med dobre čebelarstvo letine. Za nekatere čebelarje je bila letina izredno dobra, posebno za one, ki so imeli čebele na hojevi paši na notranjskih pašiščih.

Nimam namena pisati o splošni čebelarstvu letini v Sloveniji, pač pa se hočem omejiti na našo Gorenjsko, in sicer samo na radovljjski okraj. Za druge kraje naj se potrudijo drugi, kajti čitatelje »Sl. Č.« gotovo zanima, kako se čebelarji v posameznih okrajih naše domovine.

Prezimile so nam čebele lansko leto v splošnem dobro. O pomiranju in drugih večjih nezgodah ni bilo slišati, kajti toliko so se naši čebelarji že izurili, da vedo, koliko hrane potrebuje panj za zimo, da lakote ne trpi. Čebelarji materialisti, kateri so se pojavili v povojni dobi in so pričeli čebelariti zgolj iz pohlepnosti po medu in dobičku, so že izginili. Kar je še čebelarjev v našem okraju, so zares pravi, vneti čebelarji po srcu in po duhu.

O pomladanski grizi razen nekoliko neprav hudih primerov ni bilo slišati, ker so bile čebele zazimljene po večini na ajdovem medu in na sladkorju. Druge čebelne bolezni, n. pr. gniloba in nosema, so v

našem okraju čisto neznana stvar. Prav je, da smo glede tega čisti, ker se največ naših gorenjskih živih čebel in matic izvaža v tujino. Na to moramo Gorenjci še posebno paziti, da se med naše čebele ne vgnezdijo kužne bolezni in ne pride zaradi tega naša kranjska sivka ob svetovni sloves.

Spomlad je bila na Gorenjskem lansko leto skrajno slaba. Tako malo letnih dni v marcu in aprilu, kakor jih je bilo lani, ne pomnijo stari čebelarji. V našem okraju imamo namreč zgodnjo pomladansko pašo na resi, telohu in drugih prisojnih gozdnih cveticah. Lanska pomlad pa je bila tako neugodna, da čebele niso mogle te paše izrabiti. Zaradi tega so morali nekateri čebelarji še konec aprila in v začetku maja pokladati.

Jaz svojih čebel nisem pital, ker jim je zimska zaloga zadoščala do srede majnika. Pri tem sem se ponovno prepričal, kako potrebno je na Gorenjskem, panje v jeseni dobro založiti z zimsko zalogo; saj se ne moremo na zgodnjo spomladansko pašo nikoli z gotovostjo zanesti. Spomladansko pitanje pa je zasilno delo, ki večkrat ni v korist ne čebelam ne čebelarju.

Samo ob sebi se ume, da so se roji zaradi slabe pomladi zakasnili, a proti koncu maja se je vreme izboljšalo in paša se je odprla. Med 10. in 15. junijem so nam prvci že leteli vse vprek.

Znano je, da na Gorenjskem čebele rade rojijo, pa jih imejte v panju kateregakoli sistema. Proti temu ne izda dosti nobeno preprečevanje in tudi ne izmenjava plemena. To bo čisto naravno; Čebele imajo tukaj pomladi bogato bero obnožine. Nekoliko lepih dni, pa imajo vse polno obnožine v plodišču. Obnožina pa ima v sebi veliko beljakovine in drugih takih snovi, ki priganjajo družine k naglemu in obilnemu razvoju. Opazujemo, da prično matice tukaj poprej in bujnejše zalegati, nego v krajih, kjer ni obilne paše za obnožino.

Z viri medu pa je na Gorenjskem pomladi bolj slaba. Resa, češnjna, borovnica in sadno drevje dajejo medu komaj za

sproti, tako da čebele večkrat rojijo na suhem.

Lansko leto se je pričela izdatna paša šele sredi junija na travniški kadulji (*Salvia pratensis*). Na tej cvetici je pri nas najizdatnejša čebelna paša ter je med od teh cvetic najboljši. Druge medeče rastline na Gorenjskem bom izkušal popisati v posebnem članku, ker danes pišem le splošno poročilo o lanski letini.

Točili so lansko leto čebelarji v radovljiškem okraju več ali manj vsi, nekateri že h koncu junija, drugi pa v začetku julija. Z »žetvijo« so bili vobče zadovoljni, tako da jo smemo prištevati k dobrim ali vsaj srednje dobrim. Pripomniti pa moram še posebej, da so čebele v radovljiškem okraju lani imele bero izključno na cveticah, t. j. da smo dobili samo cvetični med. Čeprav je onstran Ljubljane po Notranjskem in Dolenjskem obilno medila jelka, se medenje na tem drevesu v našem okraju prav nikjer ni pojavilo, vsaj izdatno ne. Vzroka za to ne najdem drugje, kakor v tem, da pri nas ni bilo suše; imeli smo skoraj vsak teden nekoliko dežja, ki pa nikoli ni trajal dalje nego eno noč. Zato smo pa imeli v našem okraju dobro poljsko letino. Pridelali smo vse poljske pridelke in tudi čebele so nas primerno založile z medom, a še daleč ne tako, kot tiste čebelarje, ki so imeli lansko leto čebele v hojevi paši pod Krimom in drugod. Toda to izredno srečo mi Gorenjci Ljubljančanom in drugim čebelarjem, ki so je bili deležni, iz srca privoščimo, saj so jim prejšnja leta ostala dosti na dolgu.

Medu v našem okraju ni, da bi rekel, mnogo na prodaj, a kar ga je, ga ne tiščimo na trg za slepo ceno. Držimo se stare, primerne cene ter ga prodajamo po potrebi domačim odjemalcem po 20 do 25 Din kg. Nekaterim čebelarjem bo še kaj medu čez zimo ostalo, a ga bodo pomladi lahko prodali.

Za čebelarja res ni prijetno, ako ne more vse množine medu prodati hkrati in zanj dobiti skupne vsote denarja, ki gotovo več zaleže, nego izkupiček iz na-

drobne prodaje; za konsumenta pa je bolje, da lahko dobi pristen med pri domačem čebelarju kadarkoli in po malem. Na ta način se naši ljudje navadijo, da uporabljajo v domačem gospodinjstvu več tega dragocenega zdravilnega hraniva.

Ajdova paša se je minulo leto še dosti dolgo obnesla. Ni bilo sicer prebitka, vendar pa toliko, da so se čebele založile za zimo z ajdovim medom. Nekateri čebelarji iz radovljiške okolice so lansko leto slabeje opravili nego tisti, ki so čebele doma obdržali, ker so svoje čebele prepekljali na pašo v kranjsko okolico. Pri nas namreč sejejo sicer malo ajde, a to leto je

bila lepa, medtem ko je v kranjski in kamniški okolici zaradi suše v rasti zaostala, tako da so morali nekateri čebelarji panjem še dodajati, da so dopolnili zimsko zalogo.

Upam, da so vsi naši čebelarji za to zimo čebele dobro oskrbeli, kajti minulo leto je bilo pri nas pač toliko ugodno, da ne bo treba pomanjkanja trpeti ne ljudem ne živalim, še najmanj pa čebelam.

Moje poročilo o čebelni letini v radovljiškem okraju je pač le splošno. Podrobnosti iz posameznih krajev se ne dotikam, ker je to zadeva posameznih čebelarskih družnic.

O ropanju med ajdo.

Anton Dolinski.

ogosto dolžijo nekatere čebelarje, da med ajdovo pašo sami povzročijo ropanje, ker prepogosto odpirajo in pregledujejo svoje čebele. S tem menda privabijo tuje čebele, ker ajdov med tako močno diši iz panjev, ki jih odpirajo. Ne rečem, da bi to nikdar ne bilo res, če je čebelar tako nepreviden, da brska po panju dalje časa. Vse drugače pa je, če gleda v panj le kratek čas. Da bi že to privabilo roparice, gotovo ne more biti res. Saj vendar diši ob ajdi, če je paša količkaj dobra, okrog vsakega čebelnjaka, ki je v njem vsaj kakih deset panjev, četudi male mere, nad sto metrov daleč celo ljudem, tem dalje pa gotovo čebelam. Če bi jim ne, kako bi pa potem mogle zaslediti včasih po več kilometrov oddaljene medeče rastline?

Prosim, oprostite mi, če trdim, da se tudi napredni čebelarji včasih motijo, in pravim, da so glede zgorajšnjega vprašanja prav gotovo v zmoti!

V dokaz tole:

L. 1928. je ajda pri nas začela cveteti šele 19. avgusta. Da bi ne bilo treba takoj

v začetku ajdove paše odpirati panjev, sem svoje panje uredil že nekaj dni pred ajdo, potem pa mirno čakal, kdaj prično nositi iz ajde. Zgoraj omenjeni dan so že pomalo nosile, drugi dan pa že precej, tako da je popoldne okoli čebelnjaka že močno dišalo. Dne 21. avgusta so popoldne prav dobro brale, popoldne so pa že prišle roparice, in to, ne da bi bil jaz do tedaj odprl le en sam panj, odkar je cvetela ajda. Pač pa je takrat pihal lahek veter v ono smer, kjer je čebelnjak tistega mojega soseda, odkoder je bilo videti, da prihajajo roparice. Veter jim je nosil prijetni ajdov vonj tako rekoč pred nos. Hitro sem priprl žrela pri vseh panjih ter gledal, kaj bo. Napad je bil vedno hujši. Čebele mojega čebelnjaka so močno zasedle končnice svojih panjev ter se dobro postavile v bran, toda napad ni odjenjal. Ni kazalo drugega, kot zastražiti čebelnjak z vejami. Potem se je huda borba še do večera nadaljevala. Šele ko je nastopil polumrak, so odjenjale. Zvečer sem zopet odprl panjeva žrela, da so se panji ponoči nekoliko prezračili, veje sem pa odstranil šele naslednjega dopoldne, preden so čebele zopet pričele izletavati na pašo, da jih niso pri tem ovirale. Ta dan pa so roparice pričele

napadati že dopoldne okrog desetih, ko so moje čebele najbolj ajdo brale. Kaj sem hotel? Ob najboljšem času sem moral pri panjih žrela zožiti na polovico, pa še ni dosti pomagalo. Ko je bila ura ena, so roparice pričele zopet besno napadati. Zopet sem čebelnjak zakril z vejami, žrela pa za ta dan priprl tako, da skoraj niso mogle niti po dve čebeli hkrati iz panja. To je pa pomagalo! Res, da so roparice napadale še do večera, a drugi dan jih ni bilo več, prav tako tudi ne naslednja dva dni. Potem so nekolikokrat še poskusile, pa niso nič opravile. Ker sem vsako popoldne žrela panjev zelo priprl, čebelnjak pa zakril z vejami, so potem vsakikrat kmalu odnehale. Saj so se bile pa tudi v začetku dobro opekle, ko so morale pustiti na bojišču toliko sobojevnic, da je bilo prvi večer, oziroma drugo jutro okrog čebelnjaka vse polno mrtvic in so bile spodnja deska pri čebelnjaku ter brade pri panjih z mrtvicami posute. Ko sem čez nekaj dni pogledal v panje, je bilo ponekod skoraj za perišče mrtvic. Vem, da je bilo nekoliko tudi mojih vmes, a največ mrtvih je bilo vendarle iz armade napadalk. Tretji dan po prvem napadu, kot že prej omenjeno, je ropanje ponehalo. Ta dan sem prav previdno pogledal v nekatere panje, kajti ajdo so brale že peti dan. Radoveden sem bil, kako je znotraj v panjih. A ker sem glavne stvari uredil že pred ajdo, sem ta dan hitro opravil. To pregledovanje ni privabilo roparic, kajti ta in naslednji dan ni bilo nobene.

Vse hujshe pa je bilo ropanje pred leti, ko so navozili v našo vas veliko tujih čebel. Takrat so napadale ves čas ajdove paše, da je bilo groza. Posebno hudo je

bilo ropanje takrat, ko je bilo med uvoženimi panji več A.-Ž. panjev.

Brez pomiselkov lahko tudi omenim, da so čebelnjaki z velikimi in močnimi A.-Ž. panji vedno v strah in trepet čebelarjem z malimi panji, če niso ti oddaljeni vsaj poldrugi kilometer. Naj so mali panji še tako močni, imajo še vedno nad polovico manj živali, kot pa A.Ž. panji poleti. Torej se ni prav nič čuditi, če manjši kmalu podležejo veliki premoči, zlasti še, če jim čebelar ne priskoči hitro na pomoč s tem, da jim zavaruje žrela panjev, ali pa, če je napad velik, s tem, da zastavi prednjo stran čebelnjaka z vejami. Druge pomoči dostikrat ni, kar sem sam, žal, že premnogokrat izkusil, saj imamo v našem kraju zadnjih šest let vsako leto več ali manj ropanja med ajdo, to pa zato, ker je več čebelnjakov, ki niso oddaljeni drug od drugega niti po 300 m. V takih krajih človek marsikaj izkusi ter se lahko mnogo nauči. Mogoče več, nego kak napredni čebelar, ki čebelari že desetletja v kraju, kjer ni v bližini drugih čebelnjakov.

Ta ali oni bo mogoče ugovarjal, češ: Zakaj pa ne napravijo tudi drugi A.-Ž. panjev? — Temu v odgovor tole: 1. ni vsakemu mogoče vse, kar bi rad; 2. ni za vse kraje A.-Ž. panj najboljši, kar lahko dokazem statistično.

Iz prej opisanega torej sledi, da čebele ob ajdi prav tako kmalu zavohajo sosedne čebelnjake, tudi ako čebelarji panjev ne odpirajo. Čebelar, ki pregleduje svoje čebele previdno in hitro, ne privabi tujih čebel, če niso te že prej napadale.

Zato nikar takoj ne dolžimo svojega sosedu, če se vname rop! Kakor vsaka krivica, boli tudi ta!

Od odjemanja medu. Nekteri vsamejo pajn, inu fkus fhvepleni dim vfe zhebele ne v f m i l e n o inu ne h v a l s h n o sadušijo. Od te sorte odjemanja is ferza shelim, da bi ga vfi opuftili. Janša, § 192.

En pajn, katir fe savol lakote fvoje salege loti, fe bode komej zhes lejto inu dan pomagov, tok tedej taifto lejto je tebi malo h' nuzu. Janša, § 86.

Letno poročilo

opazovalnih postaj za leto 1927./28.

Jos. Verbič — Ljubljana.

V tem letu se nam je utrdila že zelo omajana vera, da čebela ne napravlja svojemu negovalcu samo skrbi in stroškov, ampak tudi veselja s tem, da mu zna poplačati njegov trud.

V jeseni l. 1927. so se čebele dobro pripravile za zimo. Paša na ajdi je bila povoljna in je pripomogla, da je prišlo mnogo mladine v brezdelno dobo in so si čebele same preskrbele zadostno in dobro zimsko hrano. Zasilno pitanje ni bilo potrebno.

Čebele so letele še v oktobru in v začetku novembra ter nosile vodo in obnožino. Zimski mir je nastopil sredi novembra, ko je pritisnil hud mraz, ki se je v decembru še poostri, a še pred božičem odnehal, vendar ne toliko, da bi čebele silile ven.

Tako je bilo tudi v januarju. Le 7. je bil izjemoma zelo lep, topel in solnčen dan. Čebele so zapustile svoja bivališča in se iznebile nepotrebne teže. Ker ni bilo snega, se je večina srečno vrnila v svoje panje.

Zimski mir je trajal približno dva meseca. Pri sedmih postajah je bil krajši. V mrzlih legah, n. pr. na Javorniku in Guštanju in zaradi senčne lege čebelnjaka tudi v Cezanjecih se je podaljšal na tri mesece.

Splošno se je obnovilo vidno delovanje čebel v februarju, ki je bil lepši, nego vsi poznejši pomladanski meseci. Toplo in jasno vreme je privabilo na dan mnogo različnih pomladanskih cvetic, ki se običajno kažejo šele marca in aprila meseca. Čebele so jih pridno obirale in postaje št. Vid, Škofja Loka, Dob, Vrhnika, Sv. Gregor, Cezanjecvi so zaznamovale v tem mesecu po 7, Javornik in Ložnica po 8,

Tacen in Rova po 10 in Dobrava celo 11 dni, ko so čebele z obnožino prihajale domov. Žival se je začela nepričakovano dobro množiti. Zbudilo se nam je najlepše upanje na dobro pomladansko pašo.

Le prekmalu je prišlo razočaranje. Marec je bil pravo nasprotje svojega predhodnika. Megle, dež, sneg, burja, mraz so kar tekmovali za nadvlado.

April ni bil dosti boljši in kar je bilo najobupnejše, tudi maj se ni znatno izboljšal. Mraz in slana sredi zadnjega meseca sta uničila mnogo cvetja in čebel.

Čebele so se v začetku opisanega tromesečja kljub neugodnim življenjskim pogojem še povoljno razvijale, a v zadnji polovici so začele zaostajati. Posledica je bila, da so panji le počasi postajali godni za prestavljanje. Prvi roji so se pojavili šele zadnje dni maja in še ti večinoma tam, kjer jih je čebelar izsilil z izdatnim krmljenjem.

Poraba živeža v zimskih mesecih, t. j. od oktobra do konca marca je bila majhna in je znašala dnevno povprečno 3·2 dkg na panj. Velika pa je bila aprila in maja, ko smo imeli druga leta še donos. Aprila so porabile povprečno 6·5 dkg na dan. V tem času je padlo več družin zaradi lakote.

Pozne slane v maju so povzročile, da je ostalo cvetje celo v začetku juniju suho. Robinija (akacija) je popolnoma odrekla. O točenju svetlega, pomladanskega medu ni bilo govora. Čebelarji so že začeli obupavati.

Pa se je prve dni junija nenadoma obrnilo na boljše. Smreka je začela izdatno mediti in kmalu za njo pa jelka, ki je dobro držala potem še ves julij. V zadnjem mesecu je bila tudi dobra bera na pravem kostanju in na travniških cveticah.

Vse medene vire je v tem letu prekosila jelka. Kar teklo je od nje, kakor so se izražali Izanci. Že 11 let se ni tako odliko-

vala. V Podkraju je izkazal opazovani panj v juniju 31·70 kg, v juliju 27·20 kg, skupaj 58·90 kg. Povprečno je znašala množina sladkega pridelka vsaj 30 kg. Točili smo po dva- do štirikrat. Izpod Krim-ske in Logaške planote se je odpeljalo več kot trideset vagonov medu.

K bogati žetvi je mnogo prispeval naš A.-Ž. panj. Kaj bi dosegli, ako bi ostali pri kranjičih in mali meri? Niti ene dvajsetine tega zaklada ne bi dvignili.

Bera na hoji ni bila povsod enaka in je bila odvisna od časa, kdaj je kdo prepeljal v pašo, od števila panjev na pasišče in od živalnosti družin.

Ljubljancani so prvi začeli prevažati v hojo. G. ravnatelj Arko je že zгодaj spomladl ustanovil v Podkraju pod Krimom začasno opazovalno postajo in nas Ljubljancane z največjo nesebičnostjo dnevno obveščal o pojavih na hoji. Imeli smo najlepšo priliko izkoristiti vso pašno dobo. Dokler smo se zanašali na poročevalcedomačine, smo vedno zamudili polovico paše.

Žetev bi za marsikoga še boljše izpadla, ako bi si pravilno porazdelili pasišča. V Podkraju smo imeli okoli 600 A.-Ž. panjev v skupni razdalji 150—200 m. S tehtnico smo dognali, da je bil pri nas dnevni donos redno za eno tretjino slabši kakor na 1½ km oddaljenem pasišču, kjer je bilo

le 160 panjev. Ljubljancan, ki mu verujem, je imel svoje panje na precej osamljenem pasišču na Logaški planoti, pa je pridelal 90—100 kg medu na panj.

Iz tega sklepamo, da tudi pri najboljši paši ne kaže, da se nakopiči preveč čebel na enem mestu. 200—300 panjev ob dobri hojevi paši je popolnoma dovolj. Lepo strnjeno ajdino polje pa zadosti le polovici omenjenega števila panjev.

Razumljivo je, da so čebelarji, ki so pred pašo spravili čebele na višek, dosegli večji donos, nego oni, ki so prepeljali sestradano žival na pasišča.

O hoji bi bilo še povedati, da je medila po vsem Dolenjskem in Notranjskem, a ni začela povsod hkrati. Pod Krimom smo imeli že po 2 kg na dan, ko višje ležeča Logaška planota še ni kazala niti najmanjšega znaka za dobro letino. Da ne zamude nobene prilike, so nekateri čebelarji v prvem času prepeljali čebele iz Logatca v okolico Krime. — Ko sem bil sredi julija vrh Krime (1106 m) sem našel pod ondrotnimi jelkami le neznatne sledove medenih kapljic. Pričetek jelkinega medenja se je torej polagoma pomikal od nižjih leg na višje.

Medenje jelke je oviral stalni vzhodni veter, pospeševalo ga je pa pretežno suho vreme.

Društvene vesti.

Seja širšega odbora dne 16. avgusta 1928.

Navzoči gg.: Prošt Kalan, Arrigler, Babnik, Bukovec, Černež, Jurančič, Mesar, Močnik, Okorn, Peterlin, Peternel, Strgar, Šmajdek, Verbič Josip. Čitanje zapisnika. Sejni zapisnik se je odobril.

Tajniško poročilo. Tajnik je poročal o izvršenih in tekočih poslih: o izidu preiskave čebel, številu članov, o novih podružnicah, o delovanju podružnic, o čebelarških prireditvah in o pripravah za razstavo. Poročilo se je odobrilo.

Poročilo blagovnega oddelka. Gospod ravnatelj Mesar je poročal o stanju blagovnega oddelka, g. urednik pa o delavnici za izdelovanje satnic. Glede dobave novega valjarja smo sklenili, da naj se o tem sklepa na prihodnji seji. Jubilejna kmetijska razstava. Go-

spod prof. Verbič je poročal o predpripravah za razstavo. Sklenili smo, da se društvo razstave udeleži, in sicer se razstavijo važni objekti iz čebelarškega muzeja in pa nekoliko orodja iz blagovnega oddelka. Važne objave razstavnega odbora naj se objavijo v »Sl. Č.«

Kongres v Skoplju. Društvo se ga ne udeleži, ker ne more kriti potnih stroškov delegatov.

Slučajnosti. Dovoli se nakup potrebnih tiskovin. Čebelarjem naj se po možnosti omogoči prodaja medu po primerni ceni. V listu naj se jih pouči o pravilnem obdelovanju medu ter pozove, naj nikar ne razmetujejo blaga za slepo ceno. Tajništvo naj razpošlje okrožnico s pozivom na podružnice, da sporoče, koliko in kakšnega blaga imajo člani na prodaj z navedbo cene, da bo potem društvo lahko posredovalo pri prodaji. Prošnja g. Gorca se zavrne.

Podružnične vesti.

Zveza čebelariskih podružnic za Mariborsko oblast ima ze čebelariski pouk zopet sredstva na razpolago. Zato vabi čebelariske podružnice Mariborske oblasti, ki žele predavanje ali tečaj, da se prijavijo pri Zvezi čebelariskih podružnic za Mariborsko oblast v Celju.

Podružnica Domžale bo imela dne 6. januarja ob devetih dopoldne v prostorih osnovne šole v Domžalah svoj redni občni zbor z običajnim sporedom. Vabim vse čebelarje in prijatelje, da se ga udeležite. — Tajnik.

Podružnica za Maribor in okolico. Dne 6. januarja t. l. ob desetih dopoldne bo imel predsednik podružnice g. Ferjančič v III. deški osnovni šoli na Ruški cesti predavanje o nosehi, ki bo gotovo vsakega naprednega čebelarja zanimalo. Obenem se bo vršil razgovor o zalogi čebelariskih potrebščin, katere bodo mariborski člani odslej lahko dobivali v prodajalni Kmetijske družbe. Nato se bo vršil občni zbor po običajnem dnevnem redu.

Podružnica v Planini bo imela dne 6. januarja 1929 svoj redni letni občni zbor pri g. Krmavnarju v Sorah pri Planini. Odbor prosi, da se zainteresirani udeležijo zborovanja točno ob dveh popoldne. Čebelariski pozdrav!

Ljubljanska podružnica bo imela odborovo sejo v torek, dne 15. januarja 1929, ob 8 zvečer pri »Nacetu«.

Podružnica v Slov. Bistrici bo imela svoj občni zbor dne 6. januarja 1929, ob dveh popoldne v prostorih ljudske šole na Črešnjevcu. Vabimo vse stare člane, da se občnega zbora udeležijo, s seboj pa naj pripeljejo tudi čebelarje nečlane.

Novomeška podružnica bo imela občni zbor dne 6. januarja 1929. l. ob pol desetih v prostorih Kmetijske šole na Grmu. Po občnem zboru bode po možnosti predavanje o raznih napakah v čebelarstvu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podružnica v Leskovcu pri Krškem bo imela svoj redni občni zbor dne 13. januarja v Crkljah ob Krki pri tov. Alojziju Packu po drugi sv. maši. Dnevni red običajen. Udeležba za člane obvezna.

Podružnica v Beltincih je imela predavanje dne 9. dec. 1928. leta. Predaval je g. šol. upr. Antauer o združevanju čebelarjev in o življenju čebele ter o kužnih boleznih. Povedal je mnogo zanimivega in poučnega. Navzoči so z navdušenjem poslušali. Predavatelju se toplo zahvaljujemo in želimo več enakih predavanj. — Tajnik Fujs.

Podružnica za Poljansko dolino bo imela svoj redni občni zbor z običajnim sporedom v nedeljo, dne 6. januarja 1929, ob treh popoldne v Srednji vasi pri Anžovcu. Čebelarji, udeležite se ga v obilnem številu!

Drobiž.

Lepa reč, če je res. V čebelariskih krogih se raznaša vest, da je tvrdka L. Ritzman v Novem Vrbasu v Vojvodini naročila iz tujine vagon ameriškega medu. Ker je ta tvrdka v živahnih trgovskih stikih z jugoslovanskimi čebelarji — prodaja čebelarstvo orodje in satnice — bi želeli, da nam pojasni, koliko je na tej vesti resnice.

Neodpustljivo bi namreč bilo, če bi se izkazalo, da je ta vest resnična. Ne moremo verjeti, da bi se tvrdka, ki je od čebelarjev odvisna, tako zelo spozabila in naročevala med iz tujine, dasi je domačega (n. pr. letos slovenskega) medu na razpolago.

Prosimo pojasnila.

Blagovnemu oddelku pošljite vosek, ki ga nameravate zamenjati za satnice. Rabimo ga, ker bomo začeli z delom.

Ne odlašajte s pošiljatvijo!

† **Naš član Viljem Gebauer,** šolski vodja v pokoju v Št. Jerneju, je umrl dne 10. decembra 1928. l. N. v m. p.!

Nenavaden pojav. Lani jeseni sem pomagal svojemu bratu pri zazimovanju čebel. Podrl sem tudi tretjevca, ki ni bil dober za pleme. Čebel je imel komaj tri pesti. Matico sem našel le s težavo, ker se je spretno umikala. Saj sem videl v življenju že na stotine in stotine

matic, tako lepe in brezhibne v vsakem pogledu pa še nikdar ne! Tudi izredno velika je bila. Človek bi skoraj mislil, da je bolna na jajčnikih. Barve je bila krasne: žametno kostanjeve. Izprosil sem si jo za pleme in sem jo vsadil s čebelami vred v medišče na štiri medne sate.

Dne 23. oktobra so čebele živahno izletavale. Stal sem ob strani čebelnjaka in opazoval zgoraj omenjeno družino, ki se je izredno močno prašila. Iznenada je prilezla iz panja — matica. Obrnila se je nekolikokrat na bradi, stekla do njenega konca, izgnila pod brado in se kmalu nato pojavila med čebelami nad žrelom ter mirno zlezla zopet v panj...

Kaj takega še nisem doživel in tudi ne čital. Ugibal sem in ugibal, kaj je matico nagnalo iz panja, pa nisem do danes prišel do nobenega zadovoljivega zaključka. Mogoče je dvoje: ali je bila matica bolna, ali pa se do tistega dne še vedno ni mogla sprijazniti z nasilno preselitvijo v drug panj.

Dne 24. oktobra je bilo pri tem panju vse v redu. Zelo sem se pa začudil, da je edino ta panj nanašal obnožino, in sicer v toliki meri, da je skoro ni bilo čebele, ki bi se vrnila domov brez obnožine. To sem opazo-

val tudi 25. in 26. oktobra. Zakaj je vprav ta panj nanašal obnožino, drugi pa niso? Morda zato, ker so čebele zavohale, da je v panju ni. Za zalego je niso potrebovale, ker je niso imele. — Kdo razreši to uganko?

Kako se bo ta matica obnašala spomladi, na to sem res radoveden. Svoja opazovanja objavim potem v juniju ali v juliju.

Neppravilno posnemanje medenih pokrovov pri trcanju ima za posledico, da je v medu zelo mnogo voščenege drobirja. Letos sem imel priliko, da sem opazoval, kako nespretno opravljajo to delo nekateri čebelarji. Z viličami sat razrijejo, da ni ničemur podoben. Namesto, da bi z enim samim potegljajem odkrili 10 do 15 cm celic, trgajo vilice na vsak cm od satja in drobce pokrovce tako, da se drobir prijema odkritega medu, potem pa hajdi s takim satom v točilo. Ni čuda, da takega medu potem ne morejo zadosti očistiti! Se bomo pač morali potruditi, da se navadimo pravičnega odkrivanja. Prilike bo letos in prihodnje leto dovolj, ker bosta letini imenitni, če se bo vreme ravnalo po volji čebelarjev...

Obdavčenje čebelarstva. Več čebelarjev iz Vrbaša in njegove okolice (Vojvodina) je davčna komisija obdavčila. Vsi čebelarji so se proti temu pritožili.

Pri ponovni razpravi pri davčni oblasti 2. stopnje je bilo čebelarjem dovoljeno dokazati, da čebelarstva ne izvršujejo obrtoma, marveč le kot stransko panogo kmetijstva. Dokaz je davčna oblast v celoti odobrila in je davčni odlok oblasti prve stopnje razveljavila.

Kdor je bil torej zaradi čebelarstva obdavčen, a ne čebelarji obrtoma, kakor n. pr. čebelarji po poklicih, ki od čebelarstva žive, naj obdavčenja ne prizna in naj se pritoži na davčno oblast 2. stopnje, sklicujoč se na to, da je njegovo čebelarstvo smatrati le za stranski poklic glavnega poklica, kot kmetovalec, uradnik, obrtnik itd.

(Jugosl. Imker.)

Ponarejevalci medu. »Jugosl. Imker« opozarja čebelarje, da so ponarejevalci medu v Vojvodini zopet začeli s svojim nečednim delovanjem. Veletržci, ki se sicer nikoli ne pečajo s trgovino z medom, preplavljajo trg z »medom«, čigar izvora ne morejo dokazati. Vsak najmanjši branjevec ima medu v izobilju, samo čebelarji ga nimajo niti kaplje... Seveda prodajajo ta »med« za »pristen, čist akacijevec«. Ker kupujejo tudi slovenski tr-

govci med tam doli, pazimo, kaj prodajajo, in nastopimo, če treba, prav odločno!

Državni čebelarški zakon počiva nekje v ministrstvu za kmetijstvo. Menda leži pri načelniku Lenuhoviču. Takrat, ko smo morali načrt zakona kar čez noč odobriti, so nam govorili, da bo v 14 dneh odobren. — Ena izmed bajk iz tisoč in ene noči!

Petdesetletnica »Bartnika postempoweğa«. Leta 1878. je začel izdajati znameniti poljski čebelar in učenjak dr. Teofil Ciesielsky, profesor Ivovskega vseučilišča, čebelarški časopis »Bartnik postempowi«. List se je pod spretnim izdajateljevim uredništvom lepo razvijal in si je naglo priboril odlično mesto med slovanskimi čebelarškimi listi. Njegove zasluge za izboljšanje poljskega čebelarstva so neprecenljive. Tudi sedanji urednik, inšpektor Leonard Weber, urejuje list z vneto v zmislu poljskega čebelarškega apostola Ciesielskega. K jubileju naše iskrene čestitke!

Škodljivost arsena za čebelarstvo. V najnovjših časih so začeli uničevati razne škodljivce na igličastem drevju, po sadovnjakih in na trtah s posipanjem suhih preparatov, ki vsebujejo arsen (arseniko). Prof. dr. Zander piše, da utegne to postati za čebelarstvo pogubno, ker ni mogoče preprečiti, da bi veter ne odnesel strupenih oblakov čez mejo ozemlja, kjer posipajo s temi preparati. Tudi izven tega ozemlja prinašajo čebele zastrupljen živež, zlasti obnožino, v panj in potem pomrjejo. Neskončno majhna količina arsena (pet tisočink miligram) že zadošča za čebelo, da je po njej. Naši gozdarji in sadjarji so že začeli uporabljati arsenova trosila. Tudi za nas utegne priti čas, ko bo arsen dušil naše ljubljenske, ne da bi mi mogli kaj storiti proti temu. Zopet napredek!

Letošnja cena medu za potice. Imel sem priliko, da sem se pred božičem lansk. leta z zastopnikom veliké specerijske tvrdke v Ljubljani razgovarjal o cenah medu za potice. Omenil mi je, da ga tvrdka oddaja po 18 Din kg brutto za netto. Cene veljajo za kupčijo na debelo. Med je ajdovec, kakovost lectarska, to se pravi: med in zalega sta skupaj prešana. Prodajajo ga v kebljih (= škafih) po 10, 15 in 20 kg. — Ali bi ne bilo lepo, ako bi se kaka podružnica lotila posla in organizirala prodajo ajdovca za potice? Koliko koristnega bi lahko storila svojim članom! — Nam že še ne teče voda dovolj v grlo, sicer bi ne držali rok navskriž!

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	120	—
Euskol (zavitek)	5	—
Kadilniki (boljši)	60	—
Kadilniki	50	—
Čebelarška kapa s tkanino	50	—
Čebelarška kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	—	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	—	—
Čebelarške pipe (pihalnik Dathe)	55	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	6	—
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	25	—
Čebelarške rokavice	—	—
Samokadilnik »Vulkan«	120	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	14	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice, garnitura (štiri barve)	12	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konserviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine	130	—
Gonilo najnovejšega sistema	245	—
Ista brez železa	200	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	10	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	140	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 1 kg z etiketo	4	—
Pločevinaste posode za med, za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Odtočna štula	70	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu (dvojno)	52	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	2	50
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	—	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z bronastim okriljem, za 3 satnike	—	—
Pločevinasto točilo za med, najnovejšega sestava za 3 satnike, 27×41 cm, emajlirano	—	—
Pločevinasto točilo za med, z bronastim okriljem in emajlirano	—	—
Pločevinasto točilo za 10 okvirov, obojestransko, za velike obrate	2700	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	20	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	40	—
Satnice, 1 kg	—	—
Svetiljke za zalivanje satnic »Gratze«	40	—
Šilo za vrtnje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic »Blitz«	40	—
Žica v klobčiču, dkg	—	40
Žica, najfinejša, v originalnem zavitku, 1 zavitek	6	—
6. Panj in njega deli.		
A. ž.-panj na 9 satnikov	285	—
A. ž.-panj na 10 satnikov	285	—
Kovinski deli za A. ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1.—	6	—
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1.50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1.0	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —.75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4.—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —.75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —.20	—	40
h) ¼ kg kvačic	4	—
i) kljukica za vratca	—	35
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	36	—
Okvirčki za A. ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojšča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
Matična rešetka, močna, za 1 panj	—	—
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	120	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	15	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. ž.-panje	28	—
Klešče za gorško stavbo	25	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Lesen sipalnik za A. ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarških potrebščin, voska in medu ter na ta način pomoči tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvovrstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.